

on yılda

yarışma fotoğrafları seçhisi

21 Mayıs - 21 Haziran 2021

Küratör: Mehmet Lütfi Şen

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları

Katalog No: 42

Koordinatör

Sertaç Güleç

Nurullah Yaldız

Küratör

Mehmet Lütfi  en

Proje Danışmanı

Murat G r

Proje Asistanı

Hamza Algül / Ömer Aydın

Editör

Aykut Ertuğrul

Dijital Sanatsal Baskı

Fotografika

Grafik Tasarım

A-Z Kültür Sanat Ajansı

ISBN

978-605-7664-71-6

Bu katalog Mayıs 2021 tarihinde "On Yılda Yari ma Fotoğrafları Seçkisi" sergisi için İstanbul'da 500 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya değiştirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.

Sunuş

Kıymetli sanatseverler,

Hafıza, sadece geçmişe ait bir kavram, hatırlamak geçmişle ilgili bir eylem midir? Sosyoloji, psikoloji ve pek çok bilim dalı insan ve toplumun hatırlama işlevinin geçmişle olduğu kadar hatta belki daha fazla gelecekle de ilgili olduğunu söylüyorlar. Çünkü şimdiyi ve geleceği, ancak hatırladıklarımızla, hafızamızda yer edenlerle imar ve inşa edebiliriz. İnsan yaratıldığından beri, varoluşunun bir parçası sayılan sanat da bütün alanlarıyla hatırlama'nın unsurlarından biri olmuştur. Hikâye, şiir, resim, mimari, son iki yüz yıldır roman, öykü, sinema ve nihayet fotoğraf; kendi anlam ve değerleri yanı sıra, insanlığın geçmişle gelecek arasında kurduğu estetik köprüler görevi görmüş, görmeye devam etmektedir. Elbette fotoğraf sanatı, doğası gereği hatırlamaya, iz bırakmaya, kayıt tutmaya en müsait sanatsal formdur.

Zeytinburnu Belediyesi, bu bilinçle yeterince uzun bir süre boyunca sanatsal faaliyetleri arasında fotoğraf sanatına özel bir alan açmıştır diyebiliriz. On yıldır devam eden fotoğraf yarışmamız, iddiamızın en büyük ispatıdır. Bu süre zarfında Zeytinburnu Belediyesi olarak, bütün birimlerimizle, bir yandan tarihi ve sosyolojik açıdan İstanbul'un en önemli semtlerinden biri olan kıymetli evimizi hatırlanmaya değer bir yer haline getirmeye, onun güzelliğine güzellik katmaya çalışırken bir yandan da onu fotoğraf sanatçıları için bir mekâna, odak noktasına dönüştürdük.

"On Yılda Yarışma Fotoğrafları Sergisi", kısaca özetlemeye çalıştığım istikrarlı gayretin onur duyduğumuz bir özetidir. Her bir fotoğrafı incelerken, geçen süre zarfında yolu Zeytinburnu'ndan geçmiş, başta büyük fotoğraf sanatçısı Ara Güler olmak üzere saygıdeğer seçici kurul üyelerimize; yıllardır Zeytinburnu'nun sokaklarını, meydanlarını, caddelerini, en önemlisi de insanların sanatçı gözüyle bize yeniden gösteren yüzlerce fotoğraf sanatçımıza; bütün bu yarışmalar, sergilerde emeği geçenlere şükran dolu hissettiğimi ifade etmeliyim. "On Yılda Yarışma Fotoğrafları Sergisi" ve kataloğu vesilesiyle her birine tekrar teşekkür ediyorum.

Ömer Arısoy
Belediye Başkanı

Zeytinburnu Belediyesi Fotoğraf Yarışması

On Yılın Ardından

Sur dibinde, tarihi yarımadanın kıyısında, İstanbul tarihinin her döneminde, her zaman kentle iç içe yaşayan bir bölge: Zeytinburnu. Su kaynakları, ayazmaları, bostanları, mezarlıklarıyla sur içi ile sürekli etkileşimdeyken Cumhuriyet sonrası, özellikle 50'lerden sonra ciddi bir yerleşime sahne olmuş. Anadolu'dan ve Balkanlar'dan gelen göçlerle nüfus yapısı şekillenmişken, 2000'lerden sonra Orta Asya, Afrika ve Ortadoğu'dan yeni göç dalgalarıyla demografi sürekli yeniden başka bir şekle bürünüyor. Bu da ilçeyi kozmopolit ve çok kültürlü bir forma sokuyor. 2000 öncesi, çarpık kentleşme ve doğurduğu yaşam tarzı devam ederken, 2000'lerden sonra daha kontrollü yapılaşma, altyapı hizmetleri, yeni sosyal alanlar ve kentle bütünleşme çalışmaları ile ilçe sakinlerinin yaşam tarzı da olumlu şekilde değişmeye başladı. Bütün bu çalışmalara paralel olarak elbette İstanbul gibi bir megakent içinde bu kentin kültürel, sanatsal aurası dışında kalmamak adına önemli adımlar atıldı. Zeytinburnu Belediyesi tarafından nadide eserlerin basımları yapıldı, kültür sanat merkezleri, kütüphaneler, kongreler, sempozyumlar, sergiler, festivaller birbirini izlerken bir de baktık ki basılan seçme eserlerle Frankfurt Kitap Fuarı'nın gözdesi olmuş belediyemiz.

Sürekli yapısı değişen, çok kültürlü ve kimlikli bir demografiye ait nüfus yapısı elbette sabit kalmayacaktı. Bu zenginliğin hem de tarihi, mimari yapıların, somutlaşmış kültürel öğelerin kayıt altına alınabilmesi için görsel bir arşive ihtiyaç duyulması kaçınılmaz. Her şeyin, hele ülkemizde, sürekli değişime uğradığı bir dönemde, kayıt altına alınamayan zenginliklerimiz ne yazık ki yok hükmünde. Bizden sonraki nesillere değerlerimizi, zenginliklerimizi görsel, işitsel olarak aktaramadığımızda, yaptıklarımızın, çabalarımızın karşılık bulması çok zor.

Yaşanılan yeri yeniden keşfetmenin bir yolu da farklı bir gözle, bir araçla etüd etmektir.

Fotoğraf hem bir kayıt aracı hem de kişisel gelişiminiz için bir anahtardır, birçok kapıyı aralar. Her zaman yanından geçtiğiniz mimari bir yapının farkına, elinize kameranızı aldığınızda yeniden varırsınız. Artık aranızdaki perde kalkmış, yapıya bir taraftan vakıf olurken, hakkında bilgi sahibi olarak, diğer taraftan da ilginizi estetikle birleştirme yoluna koyulursunuz. Çekilen konu ile aranızdaki bu cihaz, size sürekli başka bir plana, araştırmacı bir kimliğe yönlendirir. Farklı açılar, geniş ve dar planlar, çekim süreciniz uzadıkça, konunuz hakkında daha çok bilgi edirsiniz. Bir süre sonra bakmışsınız ürettiğiniz fotoğraflarla o konuda siz referans gösteriliyorsunuz.

Zeytinburnu Belediyesi Fotoğraf Yarışması, yerel bir yönetim tarafından her yıl aralıksız devam ettirilen en uzun soluklu fotoğraf çalışmalarından biri. Görsel arşivin bölgede yaşayanlar tarafından elde edildiğinde, karşılıklı bir ilişki doğurduğunu, kameranın her yere girdiğini, yaşanılan yerle aidiyeti arttırdığını düşünürsek, kendisi de fotoğrafçı olan Murat Aydın başkanımızın bu projeye niçin bu kadar önem verdiğini anlamak mümkün. Halefi Ömer Arısoy başkanımızın aynı yaklaşım ve ciddiyetle, yarışma, sergi ve katalog çalışmalarını devam ettirmesi, ilave olarak 10. yılında, bütün yıllardan bir seçkiyle yeni bir sergi ve katalog çalışmasını gündeme alması bu konuya verdiği önemi gösteriyor. 10 yılın seçkisi, sürdürülebilirlik örneği güzel bir etkinliğin taçlanmış hali. Zeytinburnu'na ait fotoğrafların sosyal medyada dolaşıma girerek, yüz binlerce kişiye ulaşması, bölgedeki birçok yerin tanınır olması hep bu çalışmaların sonucu.

2010 yılında başlatılan yarışmanın bu sene 11.cisi düzenleniyor. Sadece yarışmaya gönderilen eserler toplamının bile bölgenin yaşadığı hızlı dönüşüm süreçlerine, kültürel mirasa, insani faaliyetlere ait zengin bir arşiv hükmüne geçtiği rahatlıkla söylenebilir. Daha da önemli olan, binlerce fotoğrafçının arşivlerine girmesi, görsel tarihin sivil alanda belgelerle yaşayacak olması. Dolayısıyla bu faaliyetin sadece bir yarışmadan öte, kişisel arşivlerimizde geçmişle bağ kuran görsel bir köprü olduğu gerçeğini akıldan çıkarmamak gerekli.

Ben de başlangıcından bu yana, projenin bir parçası olarak yapılan çalışmaların içinde oldum, elimden geldiğince projeye destek verdim. 10. yılını geride bıraktığımız bu süreçte, yarışma değerlendirme aşamalarında birçok usta jüri üyesi ile birlikte olduk. Kimler yoktu ki jürilerde; büyük usta Ara Güler, hocaların hocası Sabit Kalfagil, uluslararası foto muhabiri Coşkun Aral, fotoğrafçı ve yazar Haluk Çobanoğlu, yaşayan büyük ustalar İzzet Keribar, İbrahim Zaman ve daha nice önemli isim. Yıllar boyunca binlerce amatör ve profesyonel fotoğrafçı on binlerce fotoğraf ile katılım sağladı yarışmaya. Yarışmanın sonuçları sadece en iyi fotoğrafları ödüllendirmedi. Fotoğrafçıların çektikleri konular hakkında bilgi sahibi olup, kültürel mirası çerçeveye alırken sahiplenmelerini de beraberinde getirdi.

Bu yarışmalar sürecinde Zeytinburnu'nun fotoğrafla artan ilişkisi 2017 yılında alanında çok önemli çalışmalar yapan Türkiye Fotoğraf Vakfının ilçede kurulmasını sağladı. 8. Fotoğraf Yarışması'nda ülkemizde örneğini az görebileceğiniz; editoryal bakış açısıyla, konuyu bütün yönleri ve aşamaları ile bir tür görsel anlatıya dönüştüren, birden fazla fotoğrafla katılım sağlanan öykü kategorisi, fotoğrafçılara yeni bir kapı araladı. Artık bir disiplinle, tek bir konuyu derinlemesine bütün öğeleri ile çalışan fotoğrafçılar hem ilçemiz hem de kendi arşivleri için kıymetli portfolyolar üretiyor. 2018 yılında, Z FotoFest Uluslararası Fotoğraf Festivali, Zeytinburnu Belediyesi ve Türkiye Fotoğraf Vakfı işbirliğiyle gerçekleştirildi.

Yarışmalar, organize eden birçok kurum ve kuruluş nazarında sadece bir yarışma iken, Zeytinburnu Belediyesi çatısı altında ondan daha öte bir şeydir. Biçim ve içerik olarak çerçeve içine planı nasıl yerleştiriyorsanız aynı özenle yapılan sergiler ve yarışma katalogları fotoğraf dünyası içinde kendine haklı bir yer edindi. Bir yarışma ile başlayan fotoğraf yolculuğu beraberinde ciddi bir fotoğraf külliyatı da bıraktı. Fotoğrafçılar için sadece ödül almak değil artık önemli olan; bu kataloglara girmek için verilen emek de haliyle karşılığını külliyatta yer alarak taçlanıyor.

Sözün özü, iyi şeyler bir kez yapıldığında cıvaz kalıyor, devam ettiği sürece varlık gösteriyor. Bir on yılı geride bırakan, kesintiye uğramadan devam eden, gelenek oluşturan Zeytinburnu Belediyesi Fotoğraf Yarışması 10 yılın seçkisi ile yeni bir sergiye dönüşüyor, destekçileri, katılımcıları ve izleyicileri ile yoluna devam ediyor.

Daha nice on yıllara!

Murat Gür / Fotoğraf Editörü
Türkiye Fotoğraf Vakfı

